

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové v právní věci

žalobce: A. H., státní příslušnost Ukrajina
v ČR bytem XXX
zastoupen Mgr. Daliborem Lípou, advokátem
se sídlem Jugoslávská 2, Karlovy Vary

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti žalobce o dočasnou ochranu zaevidované pod č. j. XXX jako nepřijatelné dne XXX
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne XXX, podanou u Městského soudu v Praze téhož dne, domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení jeho žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dne XXX podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaný invazí vojsk Ruské federace (Lex Ukrajina). Soud již na tomto místě uvádí, že podle obsahu spisového materiálu žalovaný nepřijal žádost žalobce dne 1. 8. 2025 z důvodu § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina, neboť byla podána cizincem, který není uveden v § 3 tohoto zákona. Pracovník žalovaného nesprávně vyznačil do předtištěného formuláře jako důvod nepřijatelnosti žádosti skutečnost, že žalobce požádal o dočasnou ochranu v jiném členském státě EU. Dle správního spisu a vyjádření žalovaného, tento nepřijal žádost žalobce, který je Ukrajinec, není ale osobou podle § 3 Lex Ukrajina, neboť před XXX nepobýval na území Ukrajiny, ale na území Ruské federace.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě tvrdil, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany (DO) v České republice. Vyhodnocení jeho žádosti žalovaným proto považoval za nezákonné. Výslovně uvedl, že se v době zahájení konfliktu nacházel na území Ruské federace, odkud byl dne XXX příkazem vyhoštěn do Běloruska, odkud se mu podařilo dostat do ČR, kde se rozhodl svobodně žít se svými přáteli. Poté kdy zjistil, že v jiném případě (sp. zn. XXX) žalovaný dočasnou ochranu udělil, pokusil se XXX podat u žalovaného žádost, ten ji však pro nepřijatelnost odmítl. S tím žalobce nesouhlasil. Zásah žalovaného je nezákonný, neboť je odůvodněn § 5 odst. 1 Lex Ukrajina, který je v rozporu s unijním právem, jak bylo opakovaně potvrzeno judikaturou Nejvyššího správního soudu (NSS). Postup žalovaného je v rozporu se směrnicí Rady 2001/55/ES, o dočasné ochraně, a prováděcím rozhodnutím Rady 2022/382 (prováděcí rozhodnutí Rady). K tomu poukázal na judikaturu NSS a Městského soudu v Praze ve věcech dočasné ochrany.
3. Žalobce žádal, aby soud deklaroval, že zásah žalovaného byl nezákonný a aby žalovanému přikázal obnovit stav před vrácením žádosti.

Vyjádření žalovaného

4. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný předně upozornil na zjevně nesprávné vyznačení důvodu nepřijatelnosti žádosti žalobce o dočasnou ochranu (DO) pracovníkem žalovaného. Tento pracovník žalovaného zaškrtl jako důvod nepřijatelnosti skutečnost, že žalobce požádal o DO v jiném členském státě EU, ačkoli je žádost žalobce podle obsahu dokumentů ve správním spise nepřijatelná z jiného důvodu, kdy žalobce nenáleží do okruhu osob, které mohou o dočasnou ochranu žádat podle § 3 Lex Ukrajina. Podle obsahu spisového materiálu byl žalobce v rozhodném období, tj. dne 24. 2. 2022, držitelem platného povolení k pobytu vydaného příslušným ruskými orgány. Z tohoto důvodu jej nelze považovat za osobu dne 24. 2. 2024 pobývající (usazenou) na Ukrajině a nesplňuje tak podmínky uvedené v § 3 Lex Ukrajina. Žalovaný konstatoval, že je bohužel prostor pro vyhodnocení žádosti na zadní straně tiskopisu poměrně stísněný, a proto pokud není věnována zvýšená pozornost vyplňování jednotlivých rubrik, může se snadno takový omyl stát. I sám žalobce do tiskopisu uváděl, že nepožádal o udělení DO v jiném členském státě. Žalovaný také do spisu Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

pořídil kopii cestovního pasu žalobce právě s vyznačením pobytového štítku vydaném ruskými orgány. Žalobcova žádost o DO, kterou podal dne XXX, tedy není nepřijatelná z důvodu, že by získal dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie, ale z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina, tedy z toho důvodu, že žalobce není osobou uvedenou v § 3 tohoto zákona.

5. Dle žalovaného je žalobce sice občanem Ukrajiny, nicméně před 24. 2. 2022 na území Ukrajiny nepobýval. Z cestovního dokladu žalobce č. XXX vyplývá, že mu byl v Ruské federaci udělen pobyt s platností od XXX do XXX. Z přechodových razítek je patrné, že v Ruské federaci pobýval pravidelně od roku XXX, naposledy tam pobýval v období od XXX do XXX. K tomu žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017-29, a citoval z něj.
6. Podle žalovaného vstupní a výstupní razítka otiskovaná v cestovním dokladu žalobce potvrzují, že se žalobce před 24. 2. 2022 nenacházel na území Ukrajiny.
7. Ve smyslu článku 2 písm. c) směrnice Rady (ES) č. 2001/55/ES se vysídlenými osobami rozumí státní občané třetích států nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi původu a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek. Zejména se jedná o osoby, které opustily území ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí.
8. Za osobu vysídlenou je tedy možné považovat pouze tu osobu, která zemi původu opustila v důsledku situace, která v této zemi nastala, například v důsledku již zmíněného ozbrojeného konfliktu. Mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním tedy musí existovat příčinná souvislost. V případě žalobce popsaná příčinná souvislost dána není, neboť opustil Ukrajinu nikoli v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu, ale již dříve z jiných důvodů.
9. Judikatura, na kterou odkazuje žalobce v žalobě podle žalovaného na případ žalobce nedopadá, neboť se týká osob, které získaly povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě a z tohoto důvodu byla jejich žádost vyhodnocena jako nepřijatelná.
10. Žalovaný žádal, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Posouzení věci soudem

11. O podané žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci takový postup soudu akceptovali. Soud neshledal potřebu nařídit jednání ani pro potřeby dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu jsou primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu a cestovní doklad žalobce, které žalobce předložil žalovanému a jež mu žalovaný vrátil. Obsah těchto dokumentů je oběma stranám z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby spočívá v zodpovězení právní otázky.
12. Žaloba není důvodná.
13. Soud nejprve uvádí, že se skutkově obdobnými věcmi již zabývaly jiné senáty Městského soudu v Praze. Devátý senát se s jejich závěry ztotožnil a z jejich rozsudků (např. rozsudek ze dne 9. 12. 2025, č. j. 5 A 120/2025-24, a rozsudek ze dne 5. 1. 2026, č. j. 3 A 181/2025-24) v projednávané věci vyšel.
14. Soud dále poznamenává, že přestože § 5 odst. 2 Lex Ukrajina vylučuje ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti cizinci, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 jednoznačně potvrdil, že vrácení žádosti o dočasnou ochranu Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina lze přezkoumat (srov. bod [25] citovaného rozsudku).

15. Soud dále připomíná, že i řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. je postaveno na principu, že je to žalobce, kdo s ohledem na dispoziční zásadu ovládající řízení před správními soudy soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobce žalobní argumentaci dotvářel. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta jedné ze stran sporu (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010 č. j. 4 As 3/2008-78, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012 č. j. 1 Afs 57/2011-95, nebo ze dne 6. 10. 2015 č. j. 6 Afs 9/2015-31, obecně k řízení před správními soudy též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2025 č. j. 6 As 60/2024-110 či rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2024 č. j. 10 A 53/2022-157).
16. Ačkoli z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2022 č. j. 6 As 237/2021-56) plyne, že „v řízení o zásahové žalobě podle § 82 a násl. s. ř. s. správní soud neposuzuje zákonnost důvodů a úvah, které správní orgán vedly k zásahu, nýbrž zákonnost zásahu jako takového. [...] Soud se musí zabývat zákonností zásahu ze všech hledisek, která jsou mezi stranami sporná, a to i když se stanou spornými teprve během řízení před soudem“ (obdobně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2021 č. j. 5 As 462/2019-35, body [42] a [43], ze dne 1. 11. 2025 č. j. 2 As 54/2025-50, body [25] až [28]), existuje ale z tohoto obecného pravidla výjimka: „*Jelikož soud plně posuzuje zákonnost zásahu, není obecně vzato rozhodující, o jaké právní důvody správní orgán svůj zásah opřel. Toto odůvodnění může být relevantní, vyžaduje-li právní úprava, aby důvody zásahu byly sděleny osobě, které se zásah týká*“ (bod [27] citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 237/2021, srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018 č. j. 1 As 145/2018-57). Na posuzovanou věc se aplikuje právě tato výjimka, jelikož Lex Ukrajina v § 5 odst. 2 stanoví, že Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti.
17. V posuzované věci žalovaný žádost žalobce vrátil podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina z důvodu, že žalobce není osobou, na kterou se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382. Podle stanoviska soudu pochybení pracovníka žalovaného, spočívající v nesprávném vyznačení důvodu nepřijatelnosti žádosti v předtištěném formuláři, je formální nedostatek, který je v příkrém rozporu s obsahem spisového materiálu (obsah žádosti, cestovní doklad žalobce), a tedy zcela zjevně způsobený momentálním selháním daného pracovníka žalovaného. Uvedené pochybení nemohlo mít vliv na zákonnost postupu žalovaného, neboť ten v souladu s obsahem dokumentů, která sám žalobce předložil, jeho žádost o DO nepřijal proto, že se žalobce, ač Ukrajinec, nenacházel přede dnem 24. 2. 2022 na území Ukrajiny, pročez není osobou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 3 Lex Ukrajina.
18. Soud tak odmítá argumentaci žalobce rozsudky NSS (č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 6 A 122/2024-55), ve kterých žalovaný vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Tato žalobní argumentace se míjí s rozhodným důvodem, pro který byla žádost žalobce vrácena jako nepřijatelná.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

19. K vlastnímu věcnému posouzení žaloby soud nejprve připomíná, že ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005–65).
20. První, druhou, čtvrtou a pátou podmínku má soud za splněnou; nemá pochybnosti o tom, že vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobci a že neudělení dočasné ochrany ho zkracuje na právech. Podstatou sporu je splnění třetí podmínky – zda šlo o zásah zákonný či nikoli.
21. Podle § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina je žádost nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. V § 3 uvedeného zákona jsou vymezeny osoby, na něž se zákon (dočasná ochrana) vztahuje. Podle § 3 odst. 1 uděluje žalovaný dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382.
22. V prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382, jež aktivovalo stav hromadného přílivu osob, jak jej předpokládá směrnice o dočasné ochraně, jsou takové osoby vymezeny zejména jako ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022, kteří byli z Ukrajiny vysídleni dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a)].
23. Pro přiznání ukrajinskému státnímu příslušníku postavení osoby oprávněné podle § 3 Lex Ukrajina je tak zapotřebí kumulativního splnění podmínky (i) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a (ii) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.
24. Žalovaný má za to, že již první podmínka, a to podmínka existence pobytu na Ukrajině přede dnem 24. 2. 2022, v případě žalobce splněna nebyla. A to z důvodu, že žalobce k tomuto dni disponoval pobytovým oprávněním v Ruské federaci a také dle cestovního pasu, jakož i žalobních tvrzení se na území Ruské federace ke dni 24. 2. 2024 fakticky zdržoval. Žalobce tedy ke dni 24. 2. 2022 na Ukrajině nepobýval.
25. Žalobce současně v žalobě nepředložil žádné argumenty, jimiž by brojil proti závěru žalovaného o neexistenci splnění podmínky „pobývání na území Ukrajiny“ přede dnem 24. 2. 2022. Svou argumentaci žalobce nedoplnil ani v návaznosti na vyjádření žalovaného, které žalobci soud zaslal. V souladu s dispoziční zásadou je to přitom žalobce, kdo by měl tato tvrzení uvádět. Úlohou soudu není za žalobce argumentaci domýšlet.
26. Lze tak uzavřít, že již první podmínka stanovená v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, tedy podmínka, že jde o osobu pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022 [čl. 2 odst. 1 písm. a)], tak v případě žalobce nebyla splněna. Vzhledem k tomu, že zákonná úprava [§ 5 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 3 odst. 1 Lex Ukrajina] žádá, aby pro přijetí žádosti o udělení dočasné ochrany byly kumulativně splněny obě podmínky stanovené v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, nepostupoval žalovaný prima facie nezákonně, pokud přijetí žádosti žalobce z důvodu nesplnění již jen první z uvedených podmínek odmítl. Postup žalovaného při odmítnutí přijetí žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany dne 1. 8. 2025 tak soud neshledal nezákonným.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.

Závěr a náklady řízení

27. Soud proto žalobu podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
28. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, žalovanému, který byl procesně úspěšný, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. prosince 2025

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje K. N.